

به مناسبت ۱۵ اسفند، روز درختکاری و آغاز هفته منابع طبیعی

پانزدهم اسفند در کشور ما، به عنوان "روز درختکاری" نامیده شده است که آغاز هفته‌ی "منابع طبیعی" نیز هست.

درباره‌ی درخت و فواید بی‌شمار و نقش آن در بوم‌سازگان و چرخه‌ی حیات، بسیار سخن گفته شده و می‌شود و هم اکنون می‌توان ادعا کرد که با عملکرد تقریباً خوب رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی، دانش‌آموزان هم مانند بقیه اقشار جامعه در این باره آگاهی‌های قابل توجهی کسب کرده‌اند که جای بسی خرسندی است. زیرا لازمه‌ی اقدام بهنگام و موثر در هر زمینه‌ای، کسب دانش و آگاهی پیرامون موضوع مورد نظر است.

از فواید بارز و بسیار مهم درختان، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- جذب دی‌اکسید کربن، انتشار اکسیژن، کاهش آلودگی هوا.
- جلوگیری از بروز سیل، فرسایش و جابجایی خاک، بیابان‌زایی.
- تولید میوه و مواد خوراکی مورد نیاز انسان و حیوانات.
- مواد اولیه‌ی داروها.
- کاهش دمای هوا و سایه‌گستری.
- زیستگاه بسیاری از جانوران از جمله حشرات و پرندگان.
- ایجاد مناظر زیبا و بدیع که موجب طراوت، شادمانی و نشاط انسان و همه‌ی زیستمدان است.

از منظر آموزه‌های دینی و همچنین باورهای سنتی و دیرین ایرانیان، گیاهان، درختان و سایر جلوه‌های طبیعت، نعمت و موهبت الهی محسوب می‌شوند و در آیات قرآن کریم و روایات بزرگان دین مبین اسلام، به اهمیت بهره‌برداری خردمندانه از مواهب طبیعی و مراقبت از آنها اشارات فراوان شده و توجه به این موضوع، بخش مهمی از سلوک فرهنگی و مذهبی مردم است. در تایید موضوع، از **”پیامبر اسلام (ص)”** نقل قول است که فرموده اند:

” هر کس درخت خرما یا سدري را آب دهد، گویا مؤمن تشنه‌ای را سیراب کرده است.”

متون ادبی و دیوان شعرا نیز با حضور درختان، گل‌ها و گیاهان، پر از صفحات رنگارنگ و زیباست. ابیاتی از شعر بسیار معروف **”وحشی بافقی”**، شاعر قرن دهم هجری، به زیبایی تمام اشاره بر عشق، علاقه و توجه مهرآمیز ایرانیان به درخت دارد:

ما چو پیمان با کسی بستیم دیگر نشکنیم گر همه زهرست چون خوردیم ساغر نشکنیم
”ما درخت افکن نه ایم، آنها گروه دیگرند با وجود صد تبر، یک شاخ بی بر نشکنیم”

درختان بخش مهمی از منابع طبیعی و جزو ثروت‌های ملی هر کشوری به شمار می‌آیند که حفاظت و نگهداری از آنها، وظیفه‌ای ملی و همگانی است. به رغم اهمیت فراوان حفاظت از درختان و سایر منابع طبیعی، امروزه در نقاط مختلف دنیا به ویژه در کشور ما، در کمال تاسف با ادامه‌ی روند تخریب جنگل‌ها و قطع درختان، به سرعت در حال از بین بردن این میراث گرانبها و سرمایه‌های ملی هستیم و افزون بر عدم مراقبت کافی از جنگل‌ها و مراتع، در سطح شهرها و سکونتگاه‌های خود نیز، با کمبود قوانین یکپارچه و متولیان آگاه، مسوول و دلسوز که نظارت کافی بر عملکرد آنها وجود ندارد، روبرو هستیم و از این رو شاهد کاهش روزافزون تعداد درختان در خیابان‌ها، معابر و باغ‌های شهری و جایگزین شدن ساختمان‌ها و ناسازه‌های دیگر بجای آنها هستیم.

ادامه‌ی این روند خطرناک، تبعات اجتناب‌ناپذیری بدنبال دارد که افزون بر نسل فعلی، نسل‌های آینده هم با آن مواجه خواهند بود.

هدف اصلی این نوشتار در این مجال کوتاه، بیان ضرورت حفظ درختان و همچنین، کاشت درختان جدید است، چرا که بی‌تردید همه‌ی ما از عوارض کاهش شمار درختان کشور در اراضی جنگلی و شهری، و پیامدهای ناشی از آن یعنی افزایش نرخ بیابان‌زایی، فرسایش خاک، به راه افتادن سیلاب‌ها پس از بارندگی، افزایش آلودگی هوا و از دست دادن چشم‌اندازهای زیبا در کوچه‌ها، خیابان‌ها و در شهر و کشور خود با خبریم.

دولت در سال‌های اخیر، در راه توسعه‌ی فضای سبز، بیابان‌زدایی و جنگل‌کاری اقداماتی انجام داده و فعالیت‌هایی در دستور کار دارد اما درختکاری و گسترش فضای سبز و حفاظت از آنها، فرایندی نیست که تنها توسط دولت، روستاییان و یا باغداران قابل انجام باشد و مانند هر اقدام ملی، نیازمند ورود مردم به صحنه‌ی عمل و افزایش نرخ مشارکت‌های اجتماعی است. اگر هر فرد ایرانی در باغچه‌ی کوچک خانه‌ی خود، یا مقابل مغازه و در کنار کوچه و خیابان، با توجه به شرایط آب و هوایی و اقلیم جغرافیایی تنها یک درخت بکارد، میلیون‌ها درخت بر شمار درختان این مرز و بوم افزوده خواهد شد و آیندگان هم از این میراث ارزشمند و حیاتی بهره خواهند برد.

پانزدهم اسفند، **روز درختکاری و آغاز هفته‌ی منابع طبیعی** را خدمت تک تک ایرانیان که همگی دوستدار طبیعت و محیط زیست کشورشان هستند، تبریک گفته و امیدواریم که هر یک از ما، طلایه‌دار حفاظت از طبیعت، منابع طبیعی و محیط زیست خود باشیم و انجام هر کار پسندیده‌ای در این سمت و سو را:

“از خودمان آغاز کنیم.”